

Ile kosztuje założenie sprawy w sądzie

Piotr Chojnicki 20-03-2009

To, ile wyniesie rachunek za wniesienie sprawy na wokandę, w pierwszej kolejności zależy od wartości przedmiotu sporu, którego sprawa dotyczy

Dlatego, wnosząc do sądu pozew, powód, czyli pracownik lub pracodawca, ma obowiązek wskazać tę wartość. W sprawach z zakresu prawa pracy, w których przewyższa ona kwotę 50 tys. zł, pobiera się od wszystkich podlegających opłacie pism procesowych opłatę stosunkową lub stałą.

W sprawach, w których wartość przedmiotu sporu jest niższa, pobiera się opłatę podstawową wynoszącą 30 zł wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Tak więc nie pobiera się w takich sprawach opłaty od pozwu, sprzeciwu od wyroku zaocznego. Również nie pobiera się opłaty kancelaryjnej.

Rozliczenie przy wniesieniu pisma

Opłatę stosunkową należy uiścić przy wniesieniu do sądu pisma podlegającego opłacie, czyli np. pozwu, pozwu wzajemnego, apelacji, zażalenia, interwencji głównej i ubocznej. Jej wysokość to 5 proc. wartości przedmiotu sporu. Jednak nie może być to mniej niż 30 zł i nie więcej niż 100 tys. zł.

Jeśli w chwili wszczęcia postępowania nie da się ustalić wartości przedmiotu sporu, sąd wyznaczy opłatę tymczasową. Określa się ją w granicach od 30 zł do 1 tys. zł. A dopiero w orzeczeniu kończącym postępowanie w I instancji sąd wskaże wysokość opłaty ostatecznej. Jest ona bądź opłatą stosunkową, obliczoną od wartości przedmiotu sporu ustalonej w toku postępowania, bądź opłatą określoną przez sąd. Ta ostatnia wystąpi, jeżeli wartości tej nie udało się ustalić. Wtedy jej ostateczną wysokość sąd określa w kwocie nie wyższej niż 5 tys. zł.

Gdy spór jest w toku

Decydując się na dochodzenie swoich roszczeń w sądzie pracy, trzeba pamiętać, że **strona ma obowiązek ponieść koszty wydatków powstałych w toku procesu. Obejmują one w szczególności zwrot kosztów podróży, noclegu oraz utraconych zarobków świadków, wynagrodzenie i zwrot kosztów poniesionych przez biegłych, tłumaczy oraz kuratorów, koszty przeprowadzania innych dowodów, koszty ogłoszeń.**

Najczęściej strony zgłaszają wnioski o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków. Takim osobom przysługuje zwrot kosztów dojazdu – z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania czynności sądowej. Rozliczenie przeprowadzane jest według zasad

obowiązujących przy obliczaniu należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądów oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie.

Natomiast, gdy strona jest reprezentowana przez profesjonalistę, do kosztów tych zostanie zaliczone wynagrodzenie pełnomocnika, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony na rozprawie.

Ostateczne rozliczenie kosztów nastąpi po zakończeniu postępowania, a zapłaci za to ten, kto sprawę przegra. O tym, czy strona jest wygrywającą czy przegrywającą sprawę, decyduje ostateczny wynik sprawy. Będzie to zatem oddalenie bądź uwzględnienie powództwa. Nie ma natomiast znaczenia wynik poszczególnych postępowań incydentalnych.

Należy jednak podkreślić, że **w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.**

Profesjonalny pełnomocnik

Pracodawcy występujący przed sądem pracy najczęściej korzystają z pomocy radcy prawnego lub adwokata. Pracownicy również coraz częściej wspierają się fachowym zastępstwem. Takie rozwiązanie gwarantuje stronie prawidłowe posługiwanie się przepisami prawa. Daje większą pewność czuwania nad interesem strony. Pozwala również na ograniczenie konieczności osobistego stawiennictwa na rozprawie. Pracownik będzie wtedy zobowiązany do stawienia się przed sądem tylko na wezwanie i tylko w celu przesłuchania.

Wysokość opłat za czynności adwokackie zależy od rodzaju i stopnia złożoności sprawy oraz wymaganego nakładu pracy. Pracownik i jego pełnomocnik mogą w umowie ustalić, ile wyniesie wynagrodzenie za prowadzenie sprawy. W przypadku jej wygrania taka umowa jest podstawą do zasądzenia przez sąd zwrotu kosztów zastępstwa procesowego od strony przeciwnej.

Jeśli wynagrodzenie nie zostało w niej określone, sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie orzeknie o kosztach na podstawie rozporządzenia ministra sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. A gdy pełnomocnikiem był radca prawny – sąd rozstrzygnie o tym na podstawie rozporządzenia dotyczącego opłat za czynności radców prawnych.

Opłata za czynności adwokackie nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy.

Z kolei stawki minimalne wynoszą w sprawach z zakresu prawa pracy o:

- nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy – 60 zł,
- wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie inne niż wypadek przy pracy – 75 proc.

stawki obliczonej od wartości wynagrodzenia lub odszkodowania będącego przedmiotem sprawy,

- inne roszczenia niemajątkowe – 60 zł,
- ustalenie wypadku przy pracy, jeżeli nie jest połączone z dochodzeniem odszkodowania lub renty – 120 zł oraz
- odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej – 50 proc. stawki obliczonej od wartości odszkodowania będącego przedmiotem sprawy.

Co ważne, taki sposób obliczenia wysokości usług profesjonalnego pełnomocnika dotyczy postępowania przed sądem I instancji. W przypadku gdy strona przegra proces i zdecyduje się na prowadzenie sprawy przed sądem apelacyjnym, musi liczyć się z podobnymi opłatami.

Jak obliczyć honorarium

Stawka minimalna obliczana jest od wartości przedmiotu sprawy:

- do 500 zł – 60 zł,
- powyżej 500 zł do 1500 zł – 180 zł,
- powyżej 1500 zł do 5000 zł – 600 zł,
- powyżej 5000 zł do 10 000 zł – 1200 zł,
- powyżej 10 000 zł do 50 000 zł – 2400 zł,
- powyżej 50 000 zł do 200 000 zł – 3600 zł,
- powyżej 200 000 zł – 7200 zł.

Rzeczpospolita